

Схвалено Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах

(лист № 2.1/ 12-Г-480 від 06.07.2016 р.)

Рецензування:

Ж.М. Гаврилюк, кандидат педагогічних наук, вчитель-методист, гімназія "Діалог", м. Київ

Ю.Б. Малієнко – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу суспільнознавчої освіти, Інститут педагогіки НАПН України

**Даниленко В. В.
Савченко М.І.**

Всесвітня історія. V – XV ст. Опорний зошит. 7 кл. К.: Учитель; **96 с.**

Опорний зошит для учнів 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів.

Ідея оформлення, стиль та весь зміст цього посібника є об'єктом авторського права й охороняється законом. Імітування (копіювання або наслідування), передрук та інше використання загального вирішення, тексту, зображення без письмової згоди ДП "Видавництво Учитель" та автора забороняється.

© ДП «Видавництво Учитель»
© Даниленко В.В., Савченко М.І.

Дорогі учні!

В 6 класі ви вивчили історію стародавнього світу. Вам відкрився цікавий світ життя і праці первісної людини, неповторної історії культури стародавнього Єгипту, ранніх держав Індії та Китаю, античної Греції та стародавнього Риму. Давня історія вмістила в себе багато історичних подій, культурних цінностей. Скінчився цей період загибеллю Римської імперії в V столітті.

За навчальний рік в 7 класі ви простежите: народження середньовічної Європи, її історико-демографічний, соціально-економічний та політичний портрет; історію церковно-релігійного та культурного життя середньовічної Європи та арабського світу; виникнення Візантійської та Франкської імперій; епоху вікінгів; розвиток європейських країн в X-XV ст.; держав Сходу; держав Центральної, Східної Європи та Московської держави в середні віки.

Опорний зошит складено відповідно до кількості годин тематичного планування з історії України в 7 класі. Запропонований вам опорний зошит поділений на дві частин: *зошит для записів* на уроках, удома (теми уроків, плани, дати подій, тлумачення термінів і понять, інша історична інформація) й *друкована основа*: рекомендовані науково-популярні видання для читання; теми уроків; зміст навчального матеріалу (план), дати, події, терміни, документи та інша історична інформація, що скорочує час на запис в зошиті. Також вчитель зможе проконтролювати самостійну роботу учня. Розроблено *навчально-наочний розвиваючий матеріал* (таблиці, схеми, довідки-тексти, дати, події, тематичне оцінювання (початковий, середній, достатній, високий рівень), *практичні заняття*. Після додаткових записів на уроках, вдома учень має *конспект* по темах. Накопичений історичний матеріал дає можливість підготуватися до тематичного тестування, а в майбутньому до зовнішнього незалежного оцінювання. Також в зошиті подано пам'ятки, які можна використати під час підготовки того чи іншого питання або теми в цілому.

При вивченні історії середніх віків й під час роботи з підручником, атласом, контурною картою, навчальними посібниками ви можете використовувати засоби навчання (аудіо-, відеозаписи, діапозитиви, комп'ютерні програми).

На сайті <http://uchitel.com.ua> в розділі навчальні видання знайдіть практичні заняття, 7 клас. Після того, як ви натиснули на це видання, з'явиться завантажити файл. Потім натисніть кнопку "Завантажити файл", і завантажте інформацію для практичних занять. Попереду – розповіді вчителя, відповіді учнів й домашні завдання, контрольні роботи і...оцінки!

Пропонований опорний зошит складено відповідно до державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти та чинної навчальної програми з історії для загальноосвітніх навчальних закладів України.

Здоров'я, наснаги, успіхів Вам!

Всесвітня історія

ВСТУП ДО ІСТОРІЇ СЕРЕДНІХ ВІКІВ

Розділ I. ПЕРШІ СЕРЕДНЬОВІЧНІ ДЕРЖАВИ

Розділ II. СЕРЕДНЬОВІЧНИЙ СВТ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Розділ III. ЄВРОПЕЙСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО І ДЕРЖАВИ В X-XV ст.

Розділ IV. МАТЕРІАЛЬНИЙ І ДУХОВНИЙ СВІТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Розділ V. КРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Розділ VI. СЕРЕДНЬОВІЧНИЙ СХІД

Підручник

- *Пометун Олена Іванівна, Малієнко Юлія Борисівна*
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015
- *Гісем Олександр Володимирович, Мартинюк Олександр Олександрович*
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015
- *Гісем Олександр Володимирович*
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015
- *Подаляк Наталія Гордіївна, Лукач І.Б., Ладиченко Тетяна В'ячеславівна*
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015
- Щупак І.Я.
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015
- *Крижанівський Олег Прокопович, Хірна Олена Олегівна*
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015
- *Ліхтей Ігор Михайлович*
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015
- Бонь О.І., Є Іванюк О.П.
Всесвітня історія Підручник для 7 класу, Київ 2015

Підручник та посібники для підготовки до уроків:

Підручник Автор.....
Посібник. Автор Даниленко В. В. Історія України. Всесвітня історія.
(з найдавніших часів – 1647 р.): Навчальний посібник з історії в
синхронному викладі. Київ: ДП «Видавництво Учитель».
Атлас з історії середніх віків, 7 кл.
Видавництво.....
Контурні карти з історії середніх віків, 7 кл.
Видавництво.....
Електронні ресурси - *сайт*: <http://uchitel.com.ua>

Чисті листки в клітинку з полями – стор. **5-18**

ВСТУП ДО ІСТОРІЇ СЕРЕДНІХ ВІКІВ

Зміст історичного матеріалу

Середньовіччя *(надруковано текст)*

Хронологічні межі й періодизація історії середніх віків

Перший період охоплює *(надруковано текст)*

Другий період охоплює *(надруковано текст)*

Третій період охоплює *(надруковано текст)*

Спадщина Середньовіччя *(надруковано текст)*

Історичні джерела		
Речові	Усні	Писемні

(надруковано текст)

РОЗДІЛ 1. ПЕРШІ СЕРЕДНЬОВІЧНІ ДЕРЖАВИ

Зміст історичного матеріалу

Переселення і утворення варварських держав *(надруковано текст)*

Причини Великим переселенням народів: *(надруковано текст)*

До кінця V ст. на руїнах Західної Римської імперії склалася низка *варварських держав:* *(надруковано текст)*

Культура перших середньовічних держав
"Каролінгське відродження" *(надруковано текст)*

Культура Візантії *(надруковано текст)*

освіта (надруковано текст)

наука (надруковано текст)

гуманітарні знання (надруковано текст)

література (надруковано текст)

архітектура (надруковано текст)

живопис (надруковано текст)

Мухаммед і виникнення ісламу (надруковано текст)

Культуру країн, які входили до складу Арабського халіфату, переважно називають арабською. (надруковано текст)

різні науки: (надруковано текст)

Висновки до розділу: (надруковано висновки)

Тематичне оцінювання

Початковий рівень

1. Поділ Римської імперії на Західну і Східну стався:

а) 375 р.; б) 395 р.; в) 410 р.

Середній рівень

10. Прочитати і запам'ятати терміни:

Середньовіччя – (надруковано текст)

Цивілізація – (надруковано текст)

Велике переселення народів – (надруковано текст)

Міграція (надруковано текст)

Варвари – (надруковано текст)

Варварське королівство – (надруковано текст)

Халіфат – (надруковано текст)

Арабський світ – (надруковано текст)

Іслам – (від араб. покірність) (надруковано текст)

Коран – (надруковано текст)

Мусульмани – (надруковано текст)

Достатній рівень

12. Встановіть, які з перелічених територій ввійшли до складу Східної Римської імперії:

- а) Балканський півострів;
- б) Італія;
- в) західні провінції в Європі та Африці;
- г) Єгипет;
- д) римські володіння в Азії.

а)	б)	в)	г)	д)

17. Виділи спільні риси і відмінні особливості ісламу та християнства:
(надруковано текст)

Християнство	Іслам

Високий рівень

28. Складіть синхроністичну хронологічність подій :

Франкська держава	Події на Україні
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Узагальнення до курсу

Внесок цивілізації Середньовіччя в історії людства та становлення сучасної Європи та Сходу

Коли і як виникли середньовічні європейські держави? *(надруковано текст)*

Чим відрізнялися середньовічні суспільства Сходу від європейських? *(надруковано текст)*

Яку роль відігравали релігії в житті середньовічного Сходу? *(надруковано текст)*

Якою була середньовічна культура Сходу та який внесок вона зробила в світову культурну скарбницю? *(надруковано текст)*

Рекомендовано прочитати видання: *(надруковано видання)*

• *Шекспір В. Річард III. Венеціанський купець. — К., 1984-1986*

Пам'ятки

Аналіз історичних явищ та подій, порівняння однотипних історичних явищ і подій; оцінка їх значення; узагальнення фактичного матеріалу; висновки.

• Аналізувати історичні факти і події – це значить: *(надруковано текст)*

Порівняння однотипних явищ і подій *(надруковано текст)*

Робота з текстом підручника та історичними документами *(надруковано текст)*

Вимоги до плану *(надруковано текст)*

Як скласти простий план *(надруковано текст)*

Як скласти складний план *(надруковано текст)*

Скласти історичний портрет *(надруковано текст)*

Як складати рецензію *(надруковано текст)*

Як скласти тези *(надруковано текст)*

Як скласти повідомлення *(надруковано текст)*

Порівняння історичних подій, явищ, документів *(надруковано текст)*

Скласти історичний портрет *(надруковано текст)*

Навчальне видання

Даниленко Валентин Всеволодович
Савченко Микола Іванович

Історія середніх віків

Кінець V – XV ст

Опорний зошит

7 клас

Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах

Редактор Даниленко В. В.
Комп'ютерний набір Даниленко В. В.
Комп'ютерна верстка Даниленко В. В.

Гарнітура Arial. Формат 70x84/16. Друк офсетний.
Ум. - друк. Арк. 6,48 + обкладинка.

Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів

ДП «Видавництво Учитель»

e-mail: uchitel.danylenko@ukr.net

сайт: <http://uchitel.com.ua>